

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΟ ΛΟΝΔΙΝΟ
Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

Λονδίνο, 7 Απριλίου 2023

Δημοσιοποίηση προσχεδίου επιδιωκόμενου τρόπου λειτουργίας των βρετανικών συνόρων (draft Border Target Operating Model)

Ορισμός ημερομηνιών έναρξης υποχρέωσης προσκόμισης υγειονομικών και φυτοϋγειονομικών πιστοποιητικών και δήλωσης ασφάλειας και προστασίας

Η βρετανική κυβέρνηση δημοσιοποίησε προσχέδιο για τον επιδιωκόμενο τρόπο λειτουργίας των βρετανικών συνόρων (draft Border Target Operating Model¹), που αφορά στη διαμόρφωση ενός νέου καθεστώτος τελωνειακών ελέγχων για τις εμπορευματικές συναλλαγές με τη Μεγάλη Βρετανία² (MB). Το κείμενο θα οριστικοποιηθεί μετά από έξι εβδομάδες, διάστημα κατά το οποίο η κυβέρνηση θα διαβουλευθεί με τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Με το εν λόγω προσχέδιο, ανακοινώνεται η έναρξη υποχρέωσης προσκόμισης υγειονομικών και φυτοϋγειονομικών πιστοποιητικών για την εισαγωγή προϊόντων ζωικής και φυτικής προέλευσης στη MB, όπως και η έναρξη υποχρέωσης υποβολής δήλωσης ασφάλειας και προστασίας, που είχαν αναβληθεί επανειλημμένα.

Προβλέπονται τρία ορόσημα, ως εξής:

31 Οκτωβρίου 2023

- Έναρξη υποχρέωσης προσκόμισης από τους εξαγωγείς υγειονομικών και φυτοϋγειονομικών πιστοποιητικών για την εξαγωγή από την ΕΕ στη MB μέτριας επικινδυνότητας προϊόντων ζωικής προέλευσης, φυτών και προϊόντων φυτικής προέλευσης, όπως και υψηλής επικινδυνότητας τροφίμων και ζωοτροφών μη ζωικής προέλευσης. **Αναφέρεται ρητά ότι η ημερομηνία έναρξης ισχύος της συγκεκριμένης υποχρέωσης είναι οριστική.**
- Δειγματοληπτική υλοποίηση ελέγχων τεκμηρίωσης σε είδη μέτριας επικινδυνότητας προέλευσης ΕΕ. Στο αρχικό αυτό στάδιο, καθώς δεν θα πραγματοποιούνται συστηματικοί έλεγχοι, δεν θα υπάρχει χρέωση για τον έλεγχο τεκμηρίωσης, ούτε και θα παρακρατούνται φορτία για επιθεώρηση.
- Θα αρχίσουν να χρησιμοποιούνται απλοποιημένα υγειονομικά πιστοποιητικά.

31 Ιανουαρίου 2024

- Έναρξη υλοποίησης ελέγχων τεκμηρίωσης και ακόμα, ανάλογα με το βαθμό επικινδυνότητας, ελέγχων ταυτότητας και φυσικών επιθεωρήσεων, σε μέτριας επικινδυνότητας προϊόντα ζωικής

¹ <https://www.gov.uk/government/publications/the-border-target-operating-model-draft-for-feedback>

² Περιλαμβάνει τις Αγγλία, Ουαλία και Σκωτία. Όχι τη Βόρεια Ιρλανδία.

προέλευσης, φυτά, προϊόντα φυτικής προέλευσης και σε υψηλής επικινδυνότητας τρόφιμα και ζωοτροφές μη ζωικής προέλευσης από την ΕΕ.

- Παύση των ελέγχων εισαγωγής για χαμηλής επικινδυνότητας φυτά και φυτικά προϊόντα προέλευσης τρίτων χωρών και μη εφαρμογή τους για τα ίδια προϊόντα προέλευσης ΕΕ.
- Οι υφιστάμενες επιθεωρήσεις των υψηλής επικινδυνότητας φυτών και προϊόντων φυτικής προέλευσης από την ΕΕ θα πραγματοποιούνται σε Συνοριακό Σταθμό Επιθεώρησης (Border Control Post - BCP) αντί του τόπου προορισμού τους.
- Έναρξη εφαρμογής της υποχρέωσης προσκόμισης υγειονομικών και φυτοϋγειονομικών πιστοποιητικών με βάση το επίπεδο επικινδυνότητας και για τα προϊόντα προέλευσης τρίτων χωρών.

31 Οκτωβρίου 2024

- Έναρξη υποχρέωσης υποβολής από τις μεταφορικές εταιρείες της δήλωσης ασφάλειας και προστασίας (Safety and Security Declaration) για την εισαγωγή στη ΜΒ προϊόντων προέλευσης ΕΕ.
- Έναρξη λειτουργίας της νέας εφαρμογής UK Single Trade Window, η οποία, μακροπρόθεσμα, θα αποτελέσει το μοναδικό σημείο υποβολής δικαιολογητικών για τις διεθνείς εμπορευματικές συναλλαγές της ΜΒ.

Σημειώνεται ότι, τα προϊόντα υγειονομικού και φυτοϋγειονομικού ενδιαφέροντος θα κατηγοριοποιηθούν με βάση τον κίνδυνο (υψηλό, μεσαίο ή χαμηλό) που αντιπροσωπεύουν για την υγεία και την καλή διαβίωση των ζώων, την ασφάλεια των τροφίμων και τη βιοασφάλεια, σε συνδυασμό με τον κίνδυνο κάθε επιμέρους χώρας προέλευσης. **Η διαδικασία αξιολόγησης του επιπέδου επικινδυνότητας ανά προϊόν και χώρα αναμένεται να ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος Απριλίου 2023 για την ΕΕ και μέχρι το τέλος Ιουλίου 2023 για τον υπόλοιπο κόσμο.**

Επίσης, θα διαμορφωθούν **νέα προγράμματα υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής διασφάλισης για εξουσιοδοτημένους έμπιστους συναλλασσόμενους (Trusted Traders)** για τα μέτριας επικινδυνότητας προϊόντα ζωικής προέλευσης και για τα φυτά και τα προϊόντα φυτικής προέλευσης, αντίστοιχα. Τα νέα συστήματα **θα αρχίσουν να εφαρμόζονται πιλοτικά από τον Ιανουάριο 2024.**

Από τις ειδικότερες προβλέψεις του draft Border Target Operating Model, καταγράφουμε τα ακόλουθα:

Ζώντα ζώα, προϊόντα ζωικής προέλευσης και ζωικά υποπροϊόντα

α. Αναφέρονται ενδεικτικά τα είδη που αναμένεται να εμπίπτουν στις επιμέρους κατηγορίες επικινδυνότητας:

- Υψηλής επικινδυνότητας: ζώντα ζώα, ζώντα υδρόβια ζώα και ζωικό αναπαραγωγικό υλικό, εμπορεύματα που υπόκεινται σε μέτρα διασφάλισης.
- Μέτριας επικινδυνότητας: νωπό, διατηρημένο με απλή ψύξη και κατεψυγμένο κρέας, προϊόντα κρέατος, γαλακτοκομικά, ζωικά υποπροϊόντα για χρήση σε ζωοτροφές, αλιεύματα και υδρόβια ζώα που εισάγονται ως προϊόντα ζωικής προέλευσης.
- Χαμηλής επικινδυνότητας: επεξεργασμένα, προϊόντα συντηρούμενα σε θερμοκρασία περιβάλλοντος, μεταποιημένα υποπροϊόντα ζωικής προέλευσης και ορισμένα αλιεύματα και υδρόβια ζωικά προϊόντα από χώρες χαμηλότερου κινδύνου.

β. Ανάλογα με την κατηγορία επικινδυνότητας των προϊόντων, θα εφαρμόζονται τα εξής:

- Για τα είδη υψηλής επικινδυνότητας θα απαιτείται προαναγγελία εισαγωγής και υγειονομικό πιστοποιητικό, ενώ θα πραγματοποιούνται έλεγχος τεκμηρίωσης και, με μεγαλύτερη συχνότητα, έλεγχος ταυτότητας και φυσική επιθεώρηση.
- Για τα είδη μέτριας επικινδυνότητας θα απαιτείται προαναγγελία εισαγωγής και υγειονομικό πιστοποιητικό, ενώ θα πραγματοποιούνται έλεγχος τεκμηρίωσης και, με μικρότερη συχνότητα, έλεγχος ταυτότητας και φυσική επιθεώρηση. Για τα είδη αυτά θα εφαρμοσθεί πιλοτικά σύστημα υγειονομικής διασφάλισης για έμπιστους συναλλασσόμενους.
- Για τα είδη χαμηλής επικινδυνότητας θα απαιτείται προαναγγελία εισαγωγής αλλά όχι υγειονομικό πιστοποιητικό, ενώ επίσης δεν θα υπόκεινται συστηματικά σε φυσικούς ελέγχους. Θα πρέπει να εισάγονται μέσω συγκεκριμένων BCPs.

γ. Σχεδιάζονται δύο προγράμματα έμπιστων συναλλασσόμενων (trusted traders) για προϊόντα ζωικής προέλευσης:

- Το πρόγραμμα εξουσιοδοτημένων έμπιστων συναλλασσόμενων (Accredited Trusted Trader Scheme) θα επιτρέπει, υπό προϋποθέσεις, τη διεξαγωγή λιγότερων φυσικών ελέγχων στα προϊόντα που εισάγονται από επιχειρήσεις που πραγματοποιούν συχνές εισαγωγές των εν λόγω ειδών. Τα κριτήρια συμμετοχής στο πρόγραμμα θα οριστικοποιηθούν στη διάρκεια των πιλοτικών, αλλά κατ'ελάχιστον θα πρόκειται για επιχειρήσεις που διαθέτουν εγκατάσταση για τελωνειακούς σκοπούς στο ΗΒ, έχουν κατονομάσει υπεύθυνο πρόσωπο για την αναγνώριση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση των κινδύνων, διαθέτουν βιοασφαλείς εγκαταστάσεις και υποδομές, κοκ.
- Το πρόγραμμα τεχνολογικής διασφάλισης (Technology Assurance Scheme) θα αξιοποιεί δεδομένα που είτε συλλέγονται ήδη, είτε θα είναι δυνατό να συλλέγονται με επιπλέον εξοπλισμό (π.χ. ψηφιακές σφραγίδες και θερμομέτρα), προκειμένου να περιορισθεί η ανάγκη φυσικών ελέγχων και μελλοντικά να υποκατασταθεί η παραδοσιακή δήλωση ασφάλειας και προστασίας. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το πρόγραμμα θα ανακοινωθούν μετά την ολοκλήρωση της πιλοτικής εφαρμογής του.

δ. Τα υγειονομικά πιστοποιητικά για την εισαγωγή στη ΜΒ προϊόντων ζωικής προέλευσης θα απλοποιηθούν και δημοσιοποιηθούν μέχρι το τέλος Απριλίου 2023.

Φυτά και προϊόντα φυτικής προέλευσης

α. Ρυθμιζόμενα φυτά και προϊόντα φυτικής προέλευσης θα χαρακτηρισθούν επίσης ως υψηλής, μέτριας ή χαμηλής επικινδυνότητας. Φορτία εισαγόμενων στη ΜΒ φυτών, προϊόντων φυτικής προέλευσης και άλλων ρυθμιζόμενων ειδών που περιγράφονται στο Παράρτημα XI, Μέρος Α, του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2019/2072 που διατηρήθηκε στη βρετανική νομοθεσία³, δεν θα ελέγχονται πλέον σε ποσοστό 100%, αλλά μεταξύ 3-5% για τα περισσότερα προϊόντα μέτριας επικινδυνότητας, ή 5-100% για τα υψηλής επικινδυνότητας. Για την είσοδο τη ΜΒ δεν θα απαιτείται η προσκόμιση πιστοποιητικού φυτουγείας, ούτε θα πραγματοποιούνται έλεγχοι για τα είδη του Παραρτήματος XI, Μέρος Γ.

β. Και στην περίπτωση των φυτών και προϊόντων φυτικής προέλευσης θα σχεδιασθεί πρόγραμμα έμπιστων συναλλασσόμενων. Συγκεκριμένα, υπό το καθεστώς των εξουσιοδοτημένων οικονομικών φορέων (Authorised Economic Operator) προτείνεται να δοθεί η δυνατότητα στις επιχειρήσεις που διαθέτουν κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό και συστήματα εσωτερικού ελέγχου, να αναγνωρίζεται η επάρκειά τους για τη διεξαγωγή φυσικών ελέγχων και ελέγχων ταυτότητας. Και σε αυτή την περίπτωση, μεταξύ των κριτηρίων συμμετοχής στο πρόγραμμα θα είναι οι επιχειρήσεις να διαθέτουν εγκατάσταση για τελωνειακούς σκοπούς στο ΗΒ, να είναι εγγεγραμμένες στο μητρώο της αρμόδιας βρετανικής

³ <https://www.legislation.gov.uk/eur/2019/2072>

υπηρεσίας φυτοϋγείας, να έχουν κατονομάσει εξουσιοδοτημένο και υπεύθυνο πρόσωπο για τη διεξαγωγή των ελέγχων, να διαθέτουν βιοασφαλείς εγκαταστάσεις και υποδομές, κοκ.

γ. Τα πιστοποιητικά φυτοϋγείας έχουν απλοποιηθεί και είναι κοινά για τους εμπόρους από την ΕΕ και τον υπόλοιπο κόσμο.

Ψηφιακή πιστοποίηση υγείας και φυτοϋγείας εισαγωγών στη ΜΒ από την ΕΕ

Αναμένεται να υπάρξει δυνατότητα μετάβασης σε ψηφιακή πιστοποίηση φυτοϋγείας εισαγωγών από το Μάιο 2023 και της υγείας ζωικών προϊόντων από τον Οκτώβριο 2024, για προϊόντα προέλευσης κ-μ ΕΕ που χρησιμοποιούν το σύστημα TRACES. Τα πιστοποιητικά που εισάγονται στο TRACES θα μεταφορτώνονται αυτόματα στα βρετανικά πληροφοριακά συστήματα.

Εισαγωγή στη ΜΒ ομαδοποιημένων αποστολών προϊόντων υγειονομικού και φυτοϋγειονομικού ενδιαφέροντος (groupage)

α. Ως προς τις αποστολές ζωικών προϊόντων, η βρετανική κυβέρνηση προτίθεται να συμβουλευθεί εισαγωγικές επιχειρήσεις και μεταφορείς που εφαρμόζουν διαφορετικές μεθόδους ομαδοποίησης, προκειμένου να οριστικοποιήσει τον τρόπο διαχείρισης των συγκεκριμένων εισαγωγών. Προτείνονται τα εξής:

- Όταν χρησιμοποιούνται κόμβοι ενοποίησης (consolidation hubs), επιμέρους φορτία, ενδεχομένως ήδη πιστοποιημένα στον τόπο προέλευσης, συγκεντρώνονται στον κόμβο εντός της ΕΕ, όπου αρμόδιος υπάλληλος πιστοποιεί κάθε επιμέρους αποστολή που φορτώνεται σε φορτηγό με προορισμό το ΗΒ (δεν απαιτείται πλέον τα πιστοποιητικά να φέρουν τον αριθμό κυκλοφορίας του φορτηγού, αλλά ενδέχεται να υπάρχουν αλλαγές σε άλλα στοιχεία των αρχικών πιστοποιητικών, ιδίως όταν το φορτίο χωρίζεται). Ακολούθως, ο αρμόδιος κτηνίατρος σφραγίζει το φορτηγό και ο αριθμός της σφραγίδας καταγράφεται σε κάθε πιστοποιητικό.
- Όταν οι αποστολές φορτώνονται σε φορτηγό σε πολλαπλά σημεία (multiple pick up) όπου και γίνεται η πιστοποίησή τους, μπορεί το φορτηγό να σφραγίζεται από αρμόδιο κτηνίατρο σε κάθε σημείο φόρτωσης και να αποσφραγίζεται σε κάθε επόμενο, με παράλληλη τήρηση μητρώου αποσφράγισης με τη χρήση πιστοποιητικού μη παραποίησης (certificate of non-manipulation). Εναλλακτικά, η σφραγίδα μπορεί να εφαρμόζεται σε επιμέρους φορτία / παλέτες μέσα στο φορτηγό.

β. Ως προς τις αποστολές φυτών και προϊόντων φυτικής προέλευσης προτείνονται τα εξής:

- Τα ισχύοντα φυτοϋγειονομικά πιστοποιητικά δεν αφορούν συγκεκριμένα προϊόντα, άρα ένα μόνο πιστοποιητικό μπορεί να καλύψει μια ολόκληρη αποστολή φυτών και προϊόντων φυτικής προέλευσης, ανεξάρτητα από το πόσα διαφορετικά είδη περιέχει. Έτσι, η σύνθεση ενός ομαδοποιημένου φορτίου φυτών και φυτικών προϊόντων μπορεί να αλλάζει κατά τη διάρκεια της διαδρομής του φορτηγού. Αυτό που δεν μπορεί να αλλάζει μετά την έκδοση του φυτοϋγειονομικού πιστοποιητικού είναι η σύνθεση των επιμέρους φορτίων μέσα στο ίδιο φορτηγό.
- Όταν απαιτείται φυσικός έλεγχος για κάποιο προϊόν που περιλαμβάνεται σε ένα φορτίο, τότε ολόκληρο το φορτίο θα δρομολογείται για έλεγχο, ακόμα και αν για τα υπόλοιπα προϊόντα του ίδιου φορτίου δεν απαιτείται φυσική επιθεώρηση. Και για το συγκεκριμένο θέμα θα υπάρξει διαβούλευση με εισαγωγικές επιχειρήσεις και μεταφορείς.

Διαμετακόμιση προϊόντων υγειονομικού και φυτοϋγειονομικού ενδιαφέροντος μέσω ΜΒ

α. Για τα μέτριας επικινδυνότητας προϊόντα ζωικής προέλευσης από την ΕΕ, θα απαιτείται η προσκόμιση απλοποιημένων πιστοποιητικών διαμετακόμισης από τις 31 Οκτωβρίου 2023, ενώ από τις 31 Ιανουαρίου

2024 θα ξεκινήσουν και οι έλεγχοι στα συγκεκριμένα φορτία. Για τις αποστολές χαμηλής επικινδυνότητας που διέρχονται από τη MB θα απαιτείται μόνο προαναγγελία διαμετακόμισης, ενώ θα υπόκεινται σε επιτήρηση και σε μη τακτικούς ελέγχους.

β. Για τη διαμετακόμιση φυτών και προϊόντων φυτικής προέλευσης δεν θα απαιτείται προαναγγελία, αλλά υπογεγραμμένη δήλωση ότι τα εμπορεύματα βρίσκονται υπό φυτοϋγειονομική διαμετακόμιση και ότι είναι συσκευασμένα με τρόπο ώστε να μην υπάρχει κίνδυνος εξάπλωσης παρασίτων στη MB. Τα φορτία αυτά θα υπόκεινται σε επιτήρηση και σε μη τακτικούς ελέγχους.

Οργανικά προϊόντα

Τρόφιμα και ζωοτροφές πιστοποιημένα στην ΕΕ ως οργανικά αναγνωρίζονται ως τέτοια στη MB μέχρι τις 31/12/2023. Το Μάιο θα ανακοινωθεί πότε θα αρχίσει να εφαρμόζεται η υποχρέωση προσκόμισης Πιστοποιητικού Επιθεώρησης (certificate of inspection - COI) για την εισαγωγή στη MB οργανικών τροφίμων και ζωοτροφών προέλευσης ΕΕ.

Περαιτέρω ενημέρωση και υποβολή σχολίων επί του draft Border Target Operating Model

Το draft Border Target Operating Model είναι διαθέσιμο στο σύνδεσμο <https://www.gov.uk/government/publications/the-border-target-operating-model-draft-for-feedback>

Στην ίδια θέση, στις ενότητες Cabinet Office Engagement Activities και Defra Engagement Activities, παρατίθεται κατάλογος ενημερωτικών εκδηλώσεων σχετικά με το draft Border Target Operating Model σε διαφορετικές ημερομηνίες και για διαφορετικά κοινά – στόχους, διαδικτυακά ή με φυσική παρουσία.

Στην ίδια θέση, στην ενότητα Border Target Operating Model Engagement, περιλαμβάνεται σύνδεσμος (https://uksingletradewindow.qualtrics.com/jfe/form/SV_3HLOIHxpZs6FHWS) για σύνδεση στο διαδικτυακό ερωτηματολόγιο υποβολής σχολίων επί των προτάσεων του draft Border Target Operating Model. Στην έρευνα μπορούν να συμμετάσχουν, μεταξύ άλλων, επιχειρήσεις, επιχειρηματικοί και κρατικοί φορείς και από την ΕΕ.